

Programmabegroting Purmerend 2023-2026

Programma 6

Beheer openbare ruimte

Portefeuillehouders: E. Tijmstra en C. Lageveen

Visie

De openbare ruimte moet een ruimte zijn waar je op een aantrekkelijke en comfortabele manier kan verblijven en mensen kan ontmoeten. Er moet ruimte zijn voor water en groen, natuur, sport en spel, klimaatadaptieve maatregelen, energietransitie, mobiliteit, een nieuwe circulaire economie en een gezonde en meer natuurinclusieve stad en dorpen hebben allemaal invloed op het gebruik, de inrichting en het beheer van onze leefomgeving.

De openbare ruimte is van ons allemaal. Het is de plek waar mensen verblijven, met vrienden afspreken, sporten, spelen en naar een evenement gaan. Purmerend groeit. Meer inwoners en woningen betekent dat er meer druk op de openbare ruimte ontstaat: zowel onder- als bovengronds wordt het steeds voller. Dit vraagt om een efficiënte inrichting van de openbare ruimte, waarbij het beheerniveau omhoog wordt geschroefd.

Doelen en activiteiten

De openbare ruimte wordt gebruikt door alle inwoners en bezoekers van Purmerend. De openbare ruimte, die schoon, heel, veilig, en zoveel als mogelijk groen is, richten we zo in dat we voorbereid

zijn op klimaatverandering. We werken door middel van integraal beheer toe naar minimaal kwaliteitsniveau B binnen alle vakdisciplines. We streven naar een toekomstbestendige en fijne leefomgeving van en voor iedereen. Daarbij werken we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Het beheren van de openbare ruimte betekent het in stand houden van de bestaande situatie, maar vanwege de veranderende behoeftes zijn de beheerders ook steeds meer betrokken bij ontwikkeling, (her)inrichting en realisatie van de openbare ruimte. Dat doen we in de geest van de nieuwe Omgevingswet, waarbij naast ontwikkeling ook doelmatig beheer en gebruik van o.m. de openbare ruimte aan de orde is.

Door de onderhoudsplanning van de verschillende vakdisciplines op elkaar af te stemmen, zorgen we ervoor dat we zowel onder- als bovengronds zoveel mogelijk efficiënt werken.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Integraal beheer en onderhoud

Een functionele, veilige, toekomstbestendige en aantrekkelijke leefomgeving.

- We geven uitvoering aan het integraal beheerplan waarin we beschrijven hoe we door middel van planmatig cyclisch onderhoud naar minimaal kwaliteitsniveau B gaan in de komende jaren.
- We richten de openbare ruimte evenwichtig, klimaatadaptief en duurzaam in en beheren deze ook zo. In alle vakdisciplines kijken we naar mogelijkheden om te verduurzamen en innoveren, qua materiaal en werkwijze.

In lijn met het Parkenplan worden de parken één-voor-één opgeknapt. Na oplevering van een park wordt het direct op A-niveau onderhouden.

Groen

We zetten het ingezette cyclisch onderhoud in het groen voort en verbeteren de biodiversiteit, natuurinclusiviteit en groei- en leefomstandigheden voor de bomen.

- We geven uitvoering aan het Groenplan.
- We geven ruimte aan insecten en ecologie door het aanleggen van zoveel mogelijk bloemrijke bermen.
- Groeiplaatsverbetering van bomen in zowel groen als verharding, volgens de principes uit het Bomenplan. Hierbij werkt wegbeheer nauwer samen met boombeheer.
- We kijken kritisch naar welke stukken we wel of niet intensief maaien. Hiermee houden we vast aan het stimuleren van de biodiversiteit, maar kijken we tegelijk ook waar we de beeldkwaliteit in de openbare ruimte kunnen verbeteren. We gaan de zichthoeken bij kruisingen, rotondes, oversteekplaatsen met ruw gras vaker maaien.

Klimaatadaptatie

Om voorbereid te zijn op extreme buien, hitte, droogte/bodemdaling en overstromingen werken we, in lijn met het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA), toe naar een klimaatbestendige en water-robuuste stad in 2050.

- We geven uitvoering aan het Klimaatadaptatieplan.
- We zoeken naar onnodige of niet-functionele verharding die omgezet kan worden naar groen. De eerste pilots zijn succesvol uitgevoerd en er zijn nog genoeg mogelijkheden om dit een vervolg te geven.

- Klimatologische omstandigheden zorgen ervoor dat het groeiseizoen langer duurt en hebben invloed op het behalen en behouden van het gewenste onderhoudsniveau (B). Bekeken wordt of er aanpassingen nodig zijn in de frequentie van bijvoorbeeld het cyclisch onderhoud.
- We geven invulling aan de gemeentelijke zorgplichten voor afval-, hemel-, en grondwater.

Belangrijk om te weten

Risico bedrijfsvoering

De komende jaren zal het risico in de bedrijfsvoering voornamelijk liggen in de stijgende materiaalkosten, maar ook de energie-, brandstof- en loonkosten. Dit kan effect hebben op de snelheid en kwaliteit van het beheer en onderhoud in de gemeente.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is essentieel om te waarborgen dat (de kwaliteit van) de fysieke leefomgeving in Purmerend aantrekkelijk blijft voor bewoners, bedrijven en bezoekers.

Naast het lokale en regionale beleid Zaanstreek-Waterland dat we hebben wordt momenteel gewerkt aan een uitvoeringsplan voor bovenregionale samenwerking met alle deelregio's vallend onder het waterschap Hollandsnoorderkwartier (HHNK).

GRP

In het Gemeentelijk rioleringsplan heeft de gemeente alle activiteiten om te voldoen aan de gestelde doelen met de directe en indirecte rioleringskosten inzichtelijk gemaakt. We willen bij de invulling van de zorgplichten bij (grootschalige) nieuwbouw en herontwikkeling rekening houden met de toekomstige ontwikkelingen, bijvoorbeeld met extreme buien of langdurige droogte. Hierdoor zal de inrichting van de openbare ruimte veranderen, er komt meer ruimte voor de (tijdelijke) opvang van water. We streven ernaar om zoveel mogelijk werken met elkaar te combineren en zoeken continue naar de optimale balans tussen kosten, risico's en prestaties. Jaarlijks wordt via de rioolheffing het benodigde geld bijeengebracht door de burgers en bedrijven van onze gemeente. Eventuele tariefbijstellingen worden op basis van actuele lasten en opbrengsten doorgevoerd. Het Gemeentelijk rioleringsplan laat de trend van de rioolheffing over de langere termijn zien.

De planperiode van het huidige gemeentelijke rioleringsplan verloopt in 2024. Daarom stellen de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland in 2023 gezamenlijk een water- en rioleringsprogramma op. Dit is een nieuwe vorm van het GRP als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit programma zal ook een specifieke gemeentelijke invulling bevatten, bijvoorbeeld voor de financiën.

Duurzaamheid

We maken een duidelijke koppeling van duurzaamheid in relatie tot de openbare ruimte. Een groot aantal duurzaamheidsmaatregelen zijn zichtbaar of aanwezig in de openbare ruimte: maatregelen rondom de energietransitie (stadsverwarming, zonnepanelen, windenergie, geo- en aquathermie), klimaatadaptatie en duurzame mobiliteit (laadpalen, deelauto's). Daarnaast is er ook aandacht voor het gebruik van duurzame materialen en een duurzame manier van werken bij de verschillende vakdisciplines. De duurzaamheidsagenda wordt vernieuwd en verbreed, hierin zullen maatregelen in de openbare ruimte duidelijk terugkomen en integraal op elkaar worden afgestemd.

Wegenoverdracht Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier (HHNK)

Het HHNK is voornemens alle wegen en het wegbeheer over te dragen aan gemeentes en zich te richten op de eigen watertaak. Er wordt samen met de regiogemeentes (Waterland, Wormerland, Edam- Volendam, Landsmeer) gewerkt aan het opstellen van uitgangspunten voor het maken van de business case voor overdracht van de wegen. Pas als er overeenstemming is over de uitgangspunten wordt een business case uitgewerkt. Op basis hiervan zal bekeken worden in hoeverre de overdracht van de wegen wenselijk is of niet. En zo ja, onder welke voorwaarden dit plaats moet vinden.

Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR)

Als gemeente zijn we duidelijk over hoe we de openbare ruimte inrichten om deze goed te kunnen beheren. We zorgen voor een actueel HIOR waarin de laatste wet- en regelgeving is verwerkt ten behoeve van externe partijen die zich bezig houden met ontwikkeling of (her)inrichting van de openbare ruimte. Dit document wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

Parkenplan

In de parken komen meerdere zaken samen zoals spelen, recreëren, evenementen, klimaatadaptatie en ecologie. Het beheer van de parken verdient de komende jaren extra aandacht. In lijn met het Parkenplan worden acht parken tot 2040 opgewaard. In 2023 starten we met de realisatie van het Kooimanpark en Park de Noord.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	-28.323	-28.556	-29.116	-30.197	-30.857	-31.841	-32.651
BVo61 Beheer openbare ruimte	Baten	11.088	10.192	10.372	11.019	11.172	11.107	11.114
		-17.235	-18.365	-18.744	-19.178	-19.685	-20.734	-21.537

Het saldo daalt met € 434.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 1.081.000 hogere lasten en € 647.000 hogere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	Baten
Beheer en onderhoud		
De subsidie Nedvang ten behoeve van burgerparticipatie zwerfafvalbestrijding is met ingang van 1-1-2023 vervallen, maar de activiteiten die daaruit bekostigd worden binnen de gemeente Purmerend eindigen niet. Via Kadernota 2023 is structureel € 110.000 beschikbaar gesteld zodat deze activiteiten kunnen worden gecontinueerd.		-114
Beheer en onderhoud. Hogere doorbelasting huisvesting ruimtelijk domein		
De hogere doorbelasting huisvesting ruimtelijk domein betreft de kapitaalslasten van het nieuwe complex werf / milieustraat Baansteet.	-284	
Dierenwelzijn- Hogere onderzoekskosten		

BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	Baten
Om aan wet- en regelgeving te kunnen voldoen op het gebied van flora en fauna doet de gemeente elke 3 jaar een gemeente breed ecologisch onderzoek. De resultaten hiervan dienen als onderbouwing van elk bouwplan in de gemeente. Deze methode is vele malen efficiënter en goedkoper dan bij elk bouwplan een onderzoek uitvoeren. Elke drie jaar wordt budget in de begroting opgenomen voor dit onderzoek.	-180	
Riolering- Actualisatie onderhoudsbudget		
De actualisatie van de lasten en baten leidt tot een hogere doorbelasting van straatreiniging (€ -99.000), hogere kapitaalslasten door in 2022 gereed gemelde investeringen (€ -202.000), hogere lasten calamiteiten onderhoud (€ -106.000), hogere doorbelasting huisvesting nieuw complex Baansteede (€ -64.000) en hogere doorbelasting loonkosten (€ -79.000).	-550	
Riolering- Hogere baten rioolheffing		
De actualisatie van de kosten en opbrengsten rioolbeheer resulteren in hogere baten rioolheffing (eigenaren).		738
Riolering- Hogere lasten baggeren		
De baggerkosten voor de gemeente Purmerend waren in het verleden niet apart begroot, maar verantwoord onder het budget onderhoud. Bij de Programmabegroting 2023 is voorgesteld om de baggerkosten specifiek meerjarig te begroten en het budget onderhoud hiermee niet te verlagen. Voor 2023 worden deze lasten voor 50% gedekt uit de voorziening rioolheffing en voor 50% uit de tarieven rioolheffing, voor 2024 en verder 100% dekking uit de tarieven rioolheffing.	-200	
Riolering- Hogere lasten uitvoeringsprogramma		
De lasten voor het uitvoeringsprogramma stijgen en betreffen met name meer inspecties en hogere kosten voor onderzoek en advisering.	-104	
Riolering- Mutatie voorziening rioolheffing		
De mutatie op de voorziening rioolheffing is een lagere dotatie aan de voorziening ten opzichte van 2022 van en betreft met name de 50% dekking voor het budget baggeren en calamiteiten onderhoud.	163	
Totaal	-1.155	624

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Voorziening gemeentelijke watertaken.

De voorziening heeft tot doel om incidentele voor- en nadelen ten opzichte van de rioolheffing te egaliseren. Er wordt uitgegaan van een kostendekkend tarief. In 2023 is een toevoeging aan de voorziening begroot van € 23.000.

Voorziening onderhoud begraafplaatsen.

De voorziening heeft tot doel om de inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten te egaliseren door jaarlijks een bedrag te laten vrijvallen. In 2023 is per saldo een onttrekking aan de voorziening begroot van € 84.000.

Voorziening persleiding Rivierenlaan.

Dit betreft een ontvangen bijdrage in de kosten voor een in de toekomst te verplaatsen persleiding. In 2023 is er geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening begroot.

Investerings

Voor 2023 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie bijlage investeringen)

Lopende investeringen	5.153
Vervangingsinvesteringen	14.620
Voorgenomen investeringen	0
Totaal	19.773

Incidentele baten en lasten

Programma 6 Beheer openbare ruimte	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Wettelijk onderzoek op het gebied van flora en fauna	-180	-	-	-
Incidenteel onderhoudsbudget groen en bomen	-144	-	-	-
Reinigen kunstwerken (incidenteel)	-45	-45	-	-
Herinrichting Overwhere Zuid en Wheermolen Oost (beheerbudget)	-200	-200	-	-
Uitrol glasvezelwerk (aanneemsom en inhuur expertise)	-180	-180	-	-
Leges uitrol glasvezelwerk	180	180	-	-
Totaal	-569	-245	-	-

Programma 7

Ruimtelijke ordening

Portefeuillehouders: T. Kroese, M. Hegger en E. Tijmstra

Visie

In de stad Purmerend en werelderfgoed Beemster is een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving uitgangspunt voor iedereen, met een goede balans tussen wonen, werken, recreëren en verblijven. Daarbij jaagt de gemeente zelfstandig en samen met initiatiefnemers ontwikkelingen aan en worden Beemster kernwaarden bewaakt en beschermd. Gemeentelijke inspanning en mate van (rechts)zekerheid, die we de inwoners en bedrijven (kunnen) bieden, wordt per situatie bepaald en eigen kracht van de gemeenschap proberen we nadrukkelijk ook aan te boren. Het toekomstgerichte programma Purmerend 2040 is ook in de komende jaren essentieel onderdeel van de inzet. We bouwen voort aan onze positie in en bijdrage aan de regio. Samen met onze partners werken we, onder andere vanuit de verstedelijkingsstrategie, verder aan de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA en de rest van de regio.

Doelen en activiteiten

We bouwen verder aan een complete en compacte stad en vitale dorpen vanuit doelstellingen en ambities die toekomstgericht zijn en/of worden bepaald vanuit de paraplu van Purmerend 2040.